

SLOVENSKI NAROD

URDNIŠTVO IN UPRAVA LJUBLJANA, FUNKCIJALNA ULEDA & - SLOVENSKI 28-29, 29-30, 30-31, 31-32 in 32-33. Število - vsek dan opština - Mesečna meročinska 11. - Dr. NEHJUGNO ZASTOPSTVO na cijenski in Kraljevsko Italijo in konzulatni konsulat UNIJE PUBLIKOTTA ITALIANA S. A. MILANO

Radični pri politični delovanju novih
Ljubljana četrtek 10. avgusta

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Neprestano novi udarci sovražnemu brodovju

Dve trgovski ladji začrneli v strakuški ludi, velik parnik
topediran pred tuniško obalo — 23 sovražnikovih letal
sestrejnih

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo
št. 1779:

Italijansko-nemške zaščitnice so včeraj
trdo osporavale sovražniku prednjem posto-
janek pred mestom Messino.

V strakuški luki so naši strmoglavni
bombniki začrneli dve trgovski ladji; en
parnik velike tonage je težko zadelo neko
nato predno letalo blizu tuniške obale.

Sovražna letala so izvršili polete nad
Turin in nad okolico ozemlje Viterba in
Foggije. Škoda je žrtve se ugotavljajo.

V okolici Foggije so nemški lovci in dve
protiletalski bateriji sestrelili 13 štirimo-
tornikov. Nadaljnja tri letala je v Turini
uničilo raste obrambno topništvo ter naši
nemški lovci.

Osamljenje akcije, ki jih je povzelo so-
vražno letalstvo v pokrajnah Lecce, Sa-
lerno in Reggio Calabria, so povzročile
lahke škode in nekoliko žrtv.

Pet britanskih torpednih letal je strmo-
glavilo v morje med brezuspešnimi napadi
na konvoje. Štiri so zadele ladje sprem-
stva, enega pa je zbil naš izvidnik.

General Ambrosio.

V akciji blizu tuniške obale, ki jo ome-
nja danšnje vojno poročilo, je kapetan
pilot Cimicchi Giuseppe iz Orvietia v zad-
njih sedmih dneh topotil dve križarki in
dva parnika s skupno 42.000 tonami.

Dosej ugostljivne žrtve civilnega pre-
bivalstva poletov, omenjenih v danšnjem
vojnom poročilu, so naslednje: 87 mrtvih
in 22 ranjenih skupno v Puglijah, 3 mrtvi
in 16 ranjenih v pokrajini Salerno, 15 mrt-
vih in 4 ranjenih v Kalabriji, 3 mrtvi in 5
ranjenih v Viterbu.

Kapetan Giuseppe Cimicchi

Rim, 17. avg. s. Porodilo vrhovna
poveljništva je že 11. t. m. omenilo kape-

tana pilota Giuseppea Cimicchia, ki je v zadnjih sedmih dneh topotiral dve križarki in dva parnika s skupno 42.000 tonami.

Kapetan Cimicchi je bil rojen 28. marca 1913 v Orvietu. K letalstvu je prišel leta 1935 kot oficirski rezervni gojenec. Ko se je pridobil diplomo vojaškega pilota, je služil pri mornariških izvidniških oddelkih, nakar je obiskoval prvi izpopolnjevalni tečaj in je bil sprejet v stalež aktivnih oficirjev. Med sedanjem vojno se je kapetan Cimicchi udeležil številnih bombardiranj, nakar je prosil, naj ga dodelijo skupinam torpednih letal. V marcu 1941 je izvršil v Egejskem morju prvo akcijo s torpednim letalom. Od tedaj je bilo udejstvovanje kapetana Cimicchia brez odmora. Oficirju je uspelo potopiti v posameznih akcijah in v skupinah dve križarki, eno petrolejsko ladjo in 9 parnikov s skupno 116.000 tonami, kar predstavlja višek doseglo doseženih potopitev s strani italijanskega letalca. Poškodovan je nadalje eno oklopno, 5 križark in 4 parnike s skupno nad 100.000 tonami. Kapetan Cimicchi ima odlikovanja 4 srebrnih kolajin, 4 bronastih kolajin in odlikovanje v vojnem križem za vojaško hrabrost. Načrtoval je po zaslugah v vojni in si pridobil tudi železni križ 2. razreda.

**Poškodovanje ladje
se zatekajo v Gibraltar**

Madrid, 18. avg. s. Iz Algeciras poroča-
jo, da so v Gibraltar prispele številne trgovske ladje in nekaj lahkih edinic vojne mornarice, ki so bile vse hudo poškodovane in so verjetno pripadale konvoju, katerega je napadlo nemško letalstvo. Po-
novo so, kakor se zatrejuje, izkrali s teh ladji številne mrtve.

Buenos Aires

Rim, 17. avg. s. Iz Algeciras poroča-
jo, da so v Gibraltar prispele številne trgovske ladje in nekaj lahkih edinic vojne mornarice, ki so bile vse hudo poškodovane in so verjetno pripadale konvoju, katerega je napadlo nemško letalstvo. Po-
novo so, kakor se zatrejuje, izkrali s teh ladji številne mrtve.

Epično junastvo vojnega prostovoljca

Zlata kolajna v spomin ponosnosti Maria Spotti

Rim, 17. avg. s. Zlata kolajna v spomin ponosnosti Marii Spotti iz San Benedetta (Mantova), ki je kot poveljnik eskadrila suličarjev iz Novare žrtvoval svoje mlado življenje v Rusiji, je bila nagrada za eno najsvetlejših epizod iz italijanskega prostovoljstva. Mario Spotti, ki je imel viteško dušo in je bil oproščen vojaške službe, je vendar le postavil stremljene po služenju domovini na prvo mesto in je nujno prosil, naj ga poklicuje pod orožje. Bil je uslušan in poslan v Rusijo kot poveljnik 2. eskadrone 1. skupine su-
ličarjev iz Novare.

Ob grebenu višine 218.9 pri Jagodniju so boljševiki napadli s nadmočnimi silami z namero, da bi obkrožili čete, ki so brane vrl. Italijansko poveljstvo je zaslutilo sovražni namen in dalо drugemu eskadronu povelje, naj napade sovražno množico, dočim je prvi eskadron podpril manevrir z ognjem. Poročnik Spotti je pre-

vzel nalogo na čelo svojih suličarjev ob preziru nevarnosti. Ko je bil ranjen, se ni odpovedal borbi, temveč se je prikel za vrat svojega konja, da ne bi padel, in je dirjal naprej. Toda tudi konj je bil zadel in je padel na tla. Spotti se je takoj dvignil in ni prenehal z borbo. Sovražnik ga je obkrožil in ga pozval k predaji, on pa je v odgovor potegnil revolver, ga poljubil in začel streljati proti nasprotniku do zadnjega naboja. Dal je se zadnjo vzpodbudo svojim možem, potem pa ga je objela slavnata smrt, na njegovih ustnih pa je bil zadnji pozdrav domovini.

Vzvišena žrtve Maria Spotti, ki spominja na najbolj junaska like naše konjenice, je z novo lučjo osvetila slavnopravilni suličarjev. Ob prvi obletni tega svetlega dogodka (22. avgusta 1942) odmeva to njegovo epično dejanje v sreči vseh konjenikov Italije kot zgled in vzpodbuda.

Sistematični uničevalni bes angleških letalcev nad Turinom

Turin, 18. avg. s. S 24. sovražnim letalskim napadom na Turin v noči na 17. t. m. so bili zadeeni novi, izredno hudi udarci mučenškemu mestu. Posebno silovito je bilo zadeoto južnovzhodno področje mesta. S sistematičnim uničevalnim besom sovražnih pilotov so bili hudo opustošeni ljudski okraji, kjer je bilo mnogo stanovanjskih hiš porušenih. Na Corsu Arbasanno je bilo n. pr. 30 zelo velikih poslopij popolnoma uničenih. Druga poslopja so bila precej hudo poškodovana in niso več primerna za stanovanje. Tretje je bila zadepta bolnišnica sv. Ivana na Molinetih. Več rušilnih bomb največjega kalibra in ogromno število zažigalnih lističev je popolnoma uničilo veliko poslopje anatomsko-patološke bolnišnice, mrtvačnico, veliko dvoran in muzej. Klinika za kožne bolezni je bila hudo poškodovana. Tudi bolnišnica sv. Marvicia je bila že drugič zadepta z veliko rušilno bombo in z okrog 500 zažigalnimi lističi, kaker tudi z dveh velikima poslodama z zažigalno tekočino. Škoda je znatna. Na Corsu Stupinig, na Corsu Peschiera in na Via Aquata so izbruhnili številni požari in dopolnili strasti učinek bomb.

Tri šole, Plana, Santor Santarosa in Vittorino da Feltre so bile hudo poškodovane. Tudi cerkev sv. Bernarda, in cerkev Sreca Jezusovega sta bili precej poškodovani. Gledališče Vittorio Emanuele je bilo zadeoto z zažigalnimi lističi in rušilnimi bombami, ki so povzročile razdejanje in notranjosti. Hudo poškodovan je bil z 10 bombami, od katerih tri niso eksplodirale, občinski stadion. Veliko število trgovin in trgov je bilo uničenih. Tudi srednjeveški grad in palača Dardužne zvezne sta bila hudo poškodovana.

Toda ne samo periferna področja, temveč tudi srednji kraji kakor Moncalieri, Michelino, Brugliaski in Rivoli so bili cilj sovražnih letal. Reševalno in gasilno delo je bilo pričelo, kakor vedno, že pred končnim alarmom z gorečo vnemo vseh. Prefekt in poveljnik obrambe sta si ogledala glavnata zadepta področja. Kardinal je

Edini smoter napadov je teroriziranje

Rim, 17. avg. s. Popolno di Romae piše o vojnih razlogih sovražnikov. Zdaj je jasno, pise list, da so pogosta in huda bombardiranja sovražnega letalstva z uničevalnim mest in neoboroženega prebivalstva normalna vojna praksa sovražnika. Ne gre več za vojaške smotre, temveč je edini smoter teroriziranje. Rimski list navega v potrdilo to ugotovitev izjavne sovražnega tista, ki brez zadružka priznava, da hoče dosegeti moralni zlom Italije. Ista propaganda je poprepričevala vseh, da naše ljudstvo ni odgovorno za vojno in da je zaradi tega poslanstvo Angloameričanov, da nosobodoje to ljudstvo.

Sabotaje v angleški industriji

Ljubljana, 17. avg. s. V Londonu so uradno objavili, da so v nekaterih industrijskih podjetjih in obrati v nekem mestu vzhodne Anglije eksplodirale eksplozivne priprave, katere so namestili sabotjerji. Krajevne oblasti so uvedle preiskavo, toda doslej ni bilo mogoče odkriti nobene sledi atentatorji.

Izredno visoko število nesreč v Ameriki

Buenos Aires, 17. avg. s. Iz Washingtona, se doznavava, da je bilo po statistiki zvezne policije od intervencije Amerike 22.500 delavcev v vojni industriji žrtve cestnega prometa. Ista statistika naglaša, da so nesreče na cestah v tej dobi zahtevale 40.000 smrtnih žrtv. 1.400.000 delavcev je bilo poškodovanih in ranjenih, od teh 100.000 za delo trajno neposobnih.

Vsi sovjetski napadi odbiti

Velične izgube rdeče armade na področju Bjelgoroda: 4200 padlih, 1600 ujetih in znatne masovne vojnega materiala

Hitlerjev glavni stan. 17. avg. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na bojišču ob Misusu so bili odbiti krajni sovjetski napadi.

Ob srednjem Doncu je sovražnik na področju Izjuma po močni topnišči pravil napad z prizakovanjem napadom z močnimi pehotinami in tankovskimi silami. Vsi boljševički prodomi poskusi so bili uničeni. Sovražnik je imel velike

s. o. sestrelile nad Sredozemljem 35 angleških letal.

Nemški brzi čolni so na vzhodni sicilski obali topirljivo sovražni rušilec.

V Messinskem oz. so patrolni čolni potopili en angleški motorni čoln, dočim je obalni topništvo uničilo eno topniščo.

Topništvo motornih prevoznih letal, ki vozijo med Mesino in obalo, je pri dnevnih napadih sestrelilo štiri sovražne stroje. Druge pomorske sile so v vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

S skupine nemških bojnih letal za velike razdalje do 10. avgusta v večernih urah potopile v vodah zahodno in severozahodno od Lizbone tri prevozne letal in 25.000 tonami na konvoju, ki so ga ščitile proti-taletske krizkarke ter rušilec, in poškodovale s topnišči zadečki štiri letala. Druge pomorske sile so vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Dnevniki sovražnih letal so vseh napadov na konvoju do 10. avgusta v večernih urah potopile v vodah zahodno in severozahodno od Lizbone tri prevozne letal in 25.000 tonami na konvoju, ki so ga ščitile proti-taletske krizkarke ter rušilec, in poškodovale s topnišči zadečki štiri letala. Druge pomorske sile so vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi na zunanjosti oblike Pariza, so povzročili znaten izgub med prevozom letal in konvojih, ki so vse zavedeni na vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški bombniki so zadnjo noč z velikimi bombami napadli posamezne cilje na južnozahodni angleški obali ter v ustju Temze.

Ob brazilski obali potopljena
angleška ladja

Buenos Aires, 17. avg. s. Iz Rio de Ja-

neira poročajo, da je neka nemška povr-

šinska edinica potopila pred brazilsko

obalo neko angleško ladjo. 40 brodolomcev

so izkrali v nekem brazilskem pristani-

šču.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi na zunanjosti oblike Pariza, so povzročili znaten izgub med prevozom letal in konvojih, ki so vse zavedeni na vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi na zunanjosti oblike Pariza, so povzročili znaten izgub med prevozom letal in konvojih, ki so vse zavedeni na vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi na zunanjosti oblike Pariza, so povzročili znaten izgub med prevozom letal in konvojih, ki so vse zavedeni na vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi na zunanjosti oblike Pariza, so povzročili znaten izgub med prevozom letal in konvojih, ki so vse zavedeni na vodah severno od Sicilije sestrelile stiri od osmih napadajočih angleških topnišč.

Nemški letalstvo je napadlo zbrališča v vseh premikih na razne kraje v zahodnih zasedenih pokrajinal, med drugim tudi

Poslednje slovo od dr. A. De Cecca

Ljubljana, 18. avgusta.
Včeraj popoldne so se zbrali na začetku tiskovnega urada pri Visokem komisariatu, kde tiskovnega atesa dr. Attila De Cecca, da se poslnejši poslovijo od njega. Prisel je tudi Visoki komisar senator general Možo v spremstvu kabinetnega šefa Bisera podprefekta Davida Števila in uradnikov Visokega komisariata in vsega uradništva Tiskovnega urada. Eksc. Visoki komisar je zastopal po brzjavnem sporolučil tudi Eksc. ministra za ljudsko kulturo. Navzoč je bil nadalje zastopnik poveljstva ljubljanskega armadnega zabora kapitan Bassanelli. Ob rakvi pokr. dr. De Cecca so se zbrali tudi predstavniki gledališča, glasbenega življenja in drugih kulturnih ustanov, ki so delovali pod pokojnikovim nadzorstvom, severno so prišli po poslednje slove vsi službe pristojnici novinarji ljubljanskih dnevnikov in časopisov. V Ljubljano je prispel tudi pokojnikov brat dr. Luigi De Cecco, ki mu je izrazil Eksc. Visoki komisar svoje iskreno,

DNEVNE VESTI

— Umrl je slikar Brass. V Benetkah je umrl znani italijanski slikar Italico Brass. Pokojnik se je udeležil skoraj vseh besednjih dvoletnih razstav od leta 1895 do leta 1942, razen tega tudi drugih važnih italijanskih in mednarodnih razstav. Na grajen je bil ob veliki pariški razstavi leta 1900 v Parizu, pa tudi na drugih mednarodnih razstavah. Po rodu je bil iz Gorizie, kjer je bil rojen 1870.

— Nestor italijanskih ribičev je umrl. V Varazzu je umrl nestor tamoznjih ribičev Anton Narizzano, ki je doživel stolnijo starost 97 let. Večkrat je plul v Ameriko. Bil je sodelavec znanega kapitana raziskovalca Cerrutija. Mnogo je vedel povedati o svojem življenju. V svojem pričevanju se je često spomnil G. Garibaldija, ki mu je vstopilo na njegovo ladjo pomagat z roko. Garibaldi se mu je za prijazno uslužnost zahvalil. Do zadnjega je bil pokojnik Narizzano duševno in telesno cilj in krepak.

— Spodnjetajerske novice. 92-letnico rojstva je praznovala te dni Maria Radi, ki je menda najstarejša Mariborčanka. Po rodu je iz Velike Nedelje, kjer je bila rojena 17. avgusta 1851. Je mati desetih otrok in babica ter prababica številnih vnučkov in pravnukov. — 15-letna polnilka steklenic Jožefka Fekonja iz Radencov se je pri polnjenju steklenic porezala po obeh rokah. Desno nogo si je zlomila pri padcu s kolesa 61-letna upokojenčeva žena Roza Velker iz Maribora. — 10-letni Jože Azel iz Radvanka pri Mariboru se je pri padcu s hleva poškodoval po vsem telesu. — V Celju so umrli Viktor Benedičič, Ivan Sitar, Gabrijel Parčnik, Marija Korošec, Mihael Šušman in Daniel Pešek. — Zlato poroko sta praznovale Alojzij Fischer in njegova žena Ivanka v Studencih pri Mariboru. — V Lutherjevi ulici 15. v Mariboru je umrl 64-letni tovarnar usnj in posestnik Herman Berg, ki je bil znani kot ljubitelj živali. V Bresterinci pri Mariboru pa je umrla posestnica Ana Trobenter. — Smrtna sta se ponesrečila 36-letni strojni delavec Ivan Furek z Meljske ceste 93 in 43-letni poštni uradnik Alojzij Strauss. Oba sta podlegla za poškodbami kmalu po prevozu v mariborsko bolnišnico.

IZ LJUBLJANE

— Ij Smrtna kosa. Umrl je 45 letni Hinko Leban, posestnik in prokurist pri znani tvrdki Jos. Kunstl. V Ljubljani je bil zelo znani in priljubljen, v svoji stroki izredno sposoben, veden in zvest. Komur je mogel, je rad pomagal. Vsi, ki so vrloga pokojnika pozvali, ga bodo ohranili v najlepšem spominu. Zapušča globoko žalujčo vlogo, sina in hčerkino. — Jutri popoldne ob pol treh bo iz kapeli Sv. Jakoba na Zahal pokop blagega pokojnika Matije Hosnarja, upokojenega zvančnika državnih železnic. Pokojni Hosnar si je pridobil s svojimi vrlinami, s svojo ustrežljivostjo in dobrim srcem številne prijatelje, ki objokujejo njegovo smrt. Pokojnikoma trajen in svetel spomin, žalujocim svojcem naše globoko soziale!

Križanka št. 110

Vodoravno: 1. sestrin mož; 4. spletek več pramenov; 8. domaća žival; 9. obilno začlen, petičen; 10. španski spolnik; 11. glasbeni pojem; 12. kazalni zaimek; 13. orjak, silak; 16. mlečni izdelek; 17. mesto v Slavoniji; 20. zločinec; 23. mednet; 25. elementarna sila v človeku; 26. podredni veznik; 27. mir, počitek; 29. reka v Angliji; 30. zavitek; 31. racionirano živilo.

globoko sožalje. Visoki komisar se je z njim delčas razgovarjal in se zanimal za podrobnosti iz pokojnikovega življenja.

Ob 17. uri so prenesli rakev s pokojnikovim trupom iz kapelice sv. Nikolaja, ki je bila vsa v okrasju cvetja in vencev, pred molilnico, kjer so trije o. o. franciškani opravili predpisane cerkevne molitve. Po blagoslovitvi pokojnikovih telesnih ostankov se je razvila izpred molilnice do avtoufurga, na bližnjem cestnem krizišču dolg, številjen mrtvjački sprevod. Krsto so po prihodu do omemjenega krizišča položili v avtoufurg. Sledila je poslednja počastitev pokojnikovega spomina. Vrata avtoufurga so se zaprla. Pokojnikovo truplo so prepeljali na železniško postajo, kjer so ga položili v pripravljeni železniški voz za prevoz v rodno mesto.

Številno spremstvo ob poslednjem slovesu je pritočalo o toplih simpatijah, ki si jih je pokojnik pridobil ob svojem bivanju in službovanju v Ljubljani. Nači počiva v miru v rodnom kraju!

— Stalno vreme. Letos bodo kmetje najbrž brez ovir posusili otavo; vreme se je ustalilo in izračni tlak je precej visok, čeprav je včeraj malo popustil. Včeraj je bilo malo topleje kakor v ponedeljek in najvišja temperatura je dosegla 29°. Davi je ležala nad mestom gosta meglja, ki se je pa kmalu razpršila. Minimalna temperatura je davi znašala 12,6°.

— Um se je omračil. V veliki Dolencu hiši v Cerkveni ulici v Trnovem se je včeraj okoli poldne zgodil dogodek, ki je razburil vse tamjanje prebivalcev in privabil še mnogo drugih iz bližnje okolice. Zeni mestnega uslužbenca Angelija Kraljeviča, ki so jo vsi poznali kot izredno mimo žensko, se je nenadoma omračil um. Nesrečna je v napadu bestnosti dirjala po hodniku s sekiro v roki in s svojim kričanjem zbulila splošen preplah. Hladnotkrivemu nastopu treh mlajših stanovcev pa se je posrečilo iztrgati, ki sekira, predno se je zgodilo, kaj hujšega. Poklicani so takoj na pomoč resilni avtomobil. Do njegovega prihoda pa so bili mnogi napornega dela, da so jo krotili. Pred odvozom je prišel na kraj dogodka tudi zdravnik dr. Franta Mis. Odpeljali so jo v splošno bolnišnico.

— Nesreča. Jakob Habič, 46-letni pleškar iz Bizovika, je padel z voza ter si zlomil levico in levo nogo. — Pri igri si je zlomil levico štiriletne hči delavca iz Borovnice Ana Pelko. — Prav tako si je zlomil levico štiriletin Pavel Vesel iz Ribnice, ko je padel z leste. — Ivana Dejak, tudi iz Ribnice, 40-letna žena posestnika, si je zlomila desnico pri padcu z voza. — Devetletna hči posestnika iz Vevč Antona je pri padcu s kolesa obležala z zlomljeno levo nogo.

Odstranitev zidnih lepakov in razglasov

Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča:

Leptaki in razglasi, ki so nalepljeni po zidovih ali izstavljenih po izložbah v mestu in drugih središčnih pokrajini, morajo biti odstranjeni po hišnih lastnikih ali trgovcih do 21. t. m. Kjer bi to ne bilo storjeno do tega dne, bodo leptaki odstranjeni po občinskih uslužbenih na stroške tistih, ki tega niso storili.

3028 Ijudskih knjižnic v Bolgariji

Ljudska prosveta v Bolgariji ima trdne temelje v številnih ljudskih knjižnicah, ki so razpredene po vsej državi. Prva ljudska knjižnica je bila ustanovljena v Bolgariji leta 1845. Sledile so kmalu druge. Posečajo so jih predvsem rokodelci, mali trgovci, njihovi pomočniki in vajenci. Sčasoma so dobile znacenj zasebnih klubov. V knjižničnih prostorih so čitali časopise, kramljali in srebalji turško kavo. Prave ljudske knjižnice v sodobnem smislu so bile ustanovljene leta 1856. Njihovo število je naraslo v letih 1856 do 1876 na 130. Delo krog teh prvih bolgarskih ljudskih knjižnic je zelo naraščalo. Imelo so čitalniško dvoran, skrbele za gospodarski napredek ljudstva, širile misel cerkevne samostnosti, gojile ljubezen do bolgarskega jezika. Polagoma so vznikale v njihovem okviru nedeljske šole, kjer je bolgarska mladina prisostvovala predavanjem o bolgarski zgodovini, bolgarskem jeziku, higieni in raznih gospodarskih vprašanjih.

V prvih letih po 1878 je nastalo v tem pogledu v Bolgariji nekako zatišje. Toda ljudstvo je kmalu začutilo potrebo po knjižnicah, čitalnicah, po gledališču, glasbenih in književnih delih ter pripovedih. Mlada država ni mogla ustreži tem pričakovanim. Ljudske knjižnice so na novo prevzeme svojo obsežno kulturno delo. Od leta 1911 obstoja v Bolgariji posebna zveza teh ljudskih knjižnic. To je povsem zasebna organizacija, ki izdaja dva časopisa in ki organizira tečajev o knjižničarstvu. Posebne važnosti za razvoj ljudskih knjižnic v Bolgariji je zakon, ki je bil sprejet v letu 1927.

Po tem datumu obstaja v vsaki bolgarski naseljeni kraj, kjer je najmanj 10.000 živl. enot, posebna knjižnica. Njihov razvoj je pokazal zelo razveseljive uspehe. Leta 1937 je bilo org. ziranih v glavnem zvezki 2333 ljudske knjižnice, ki so izposodile 1.840.000 zvezkov, od teh 85.100 v raznih tujih jezikih. Zanimivo je, da je bilo med izposojenimi knjigami 1.236.000 izposojenih v vaških knjižnicah, ostalih 61.000 zvezkov pa v mestnih knjižnicah. Število zvezkov naraste letno na 140.000.

V okviru Ijudskih knjižnic, ki jih je bilo 1. januarja 1938 že 3028 z 120.000 rednimi članji, so tudi redna poučna predavanja. Vodstva knjižnic vabijo odljene predavatelje, znanstvenike ter književnike ter jih naprosojajo za predavanje. Večje ljudske knjižnice urejajo tudi ljudske šole. V letu 1937 je bilo pod okriljem 1740 bolgarskih knjižnic 14.500 predavanj, ki jih je posetilo 1.300.000 oseb. Po vseh je bilo 12.000 predavanj z 940.000 obiskovalci. Končno skrbijo ljudske knjižnice tudi za pouk in zavabo s predstavljajočimi. Scasoma si je uredila vsaka knjižnica svoj oder. Leta 1937 je bilo pod okriljem 1740 knjižnic 6650 predstav po vseh, ki se jih je udeležilo 970.000 oseb, in razen tega že 1090 predstav po mestih, ki jih je posetilo 340.000 obiskovalcev. Tako lahko trdimo, da so te ljudske knjižnice v Bolgariji nekakšne osnovne celice bolgarske ljudske prosvete, prav središče kulturnih prizadevanj.

P. G. Wodehouse: 53
MALA PEPITA
Najbolje bo, da ga ni zraven, če nama je govoriti o poslih, »je dejal. »Porečem mu, naj naju pusti sama.«

»Prav nič takega mi ne bo delal. Namenil sem se, da vajn ne spustim izpred oči, ne tebe ne njega.«

»Oh, zastran njega ni nevarnosti, nikar ne skrbite. Jutri bi se bil tako in tako vrnil v zavod. Odsel je kmalu zaradi nočnješnje pripovedi. Zakaj mu torej ne bi dal, da se zabava, ko je že tu? Naročim mu, naj vajn počaka ob koncu veselice, da se lahko vidita.«

Stopil je k prijatelju in izpregorol z njim nekaj besed, na kar je Avgust, še vedno podrsavajše z nogami, odsel k drugim gostom. Toda mladina je živahnava v naslednjem trenutku, ki je plesal »two-step«, in na obrazu ni bilo videti drugega kakor kraljevsko uživanje. Pribinost in vse njeni viharje je bil očitno pozabil.

»Vse v redu,« je rekel »Pepita,« ko se je vrnil k meni. »Dal mi je besedo, da se ne bo odstranil. Kadar boste hoteli, ga najete tu. In zdaj lahko govoriva.«

»Prav za prav ne bi hotel zlorabljati tvorega dragocenega časa,« sem odgovoril. Nepristojen, s katerim je vražil paglavec klobujoč položaj, ki bi se mu bilo bogome moral zdeti mučen, me je dražila. Očitno nisem imel v njegovih očeh nič večje ve-

ljave od krasilne palme, na katero se je naslanjal.

»Dobro.« Saj zanj je bilo zmerom vse dobro. »Meni take reči ne gredo do živega, zato se ne boje, da bi mi pokvarili večer. Prisel sem le zato, ker je Avgust toliko do tega. Ples me utruja; stopiva rajški kam, kjer bova lahko v miru sedela in kramljala.«

Loteval se je občutek, da je otroška zabava zame baš pravi kraj. Že Sam Fisher je bil govoril z menoj kakor s paglavcem, in zdaj je delal »mala Pepita« isto; menda da se ni ne ta ne oni spomnili, da mi je tredest let, da sem šele pred dvema dnevoma za las ušel smrti in da me tlači brezupna srušna zadeva. Zato sem z vso krotkostjo spremljal tovariša v stransko sobo.

Sedel je v naslanjač, se zleknil vznak in prekrižal noge.

»Imate cigaret?«

»Nimam cigaret, in ko bi jih tudi imel, tebi je prav gotovo ne bi dal.«

Prizanesljivo me je pogledal.

»Nasenjati ste, jelite? Videti je, da vas nekaj vzemirja. Kaj vam pa je? Ali vas je, ker nisem šel k vam? Tako vam pojasmim, kako je bilo.«

»Zanimalo bi me vedeti.«

»Bilo je takole. Izmenada mi je prišlo na misel, da majhna zamuda ne more izpremeniti najhujšega načrtov in da se torej lahko nekolkar razglezdam po Londonu, ko sem že tu. Omenil sem to željo Beckiju, veste, in Avgust je bil ves navdušen. Na mojo vero,

zvedel sem, da se je v svojem življenju še enkrat samkrat peljal z avtomobilom. To vam je revež, kaj? Jaz, vidite, sem imel svoj lastni avtomobil, ko sem bil še majhen. Hotel sem ga torej razveseliti z lepimi izlestom, in tako, evo, je šel denar k vragu.«

»Denar je šel k vragu?«

»Seveda. Dva dolarja sta mi ostala, to je vse. Sicer pa nisva potrosila vsega za avtomobil, načelj, da so načeli obredi, Beck, vidite, je velik jedeč, niti drugega mu ni na misli. Menda zaradi tega, ker ne kadi. Vidite, jaz na primer nimam več tistega teka kakor svoje dni. Skratka, evo kako je bilo. A zdaj je konec: izvlecite denarino, pa krenem jutri na pot. Mamica bo od veselja znrela, ko me bo videela.«

»Ne bo te videla. Jutri se vrneva v zavod.«

Nejverno me je pogledal.

»Kako mislite? Nazaj v šolo?«

»Premisli sem se.«

»A jaz ne maram več nazaj! Saj se me ne upate siliti. Kaj bo z vami, če povevam: prodajam toplega zraka, kaj ste napravili, kaj ste mi dal denar — in, skratka, vso istorijo?«

»Povej mi kar hočeš, ne bo ti verjel.«

Pretehal je moje besede in očitno spoznal, koliko je ura, kajti samozadovoljni izraz, ki ga je imelo njegovo občitje do tistega trenutka, je izginil.

»A kaj vam je prav za prav? Se vam je zmešalo, ka-li? Najprej me spravite v London, in komaj se tu srečava, me že vleteče nazaj v šolo! Priskutni ste, da veste.«

S prijateljstvo dosež marsikaj. Ko so po zadnjem dejanju smešne opere, ki sva jo poslušala, spustili zastor, je bilo med »malo Pepito« in menoj vse v najlepšem redu. Včerja je najino prijateljstvo še utrdila, tako da sva se v odličnem razpoloženju odpcljala domov. Če pol ure je dejček že smrčal v sobi z goste, jaz pa